

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **Mgr. L. S.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované spočívajícím v neumožnění žalobci složení advokátního slibu a v jeho nezapsání do seznamu advokátů, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 10. 2023, čj. 18 A 84/2022-167,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 10. 2023, čj. 18 A 84/2022-167, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Předmětem sporu je splnění podmínky bezúhonnosti žalobce dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Nejvyšší správní soud se však zabýval především tvrzenou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Ačkoliv se městský soud s převážnou většinou stěžejních námitek žalobce poměrně podrobně zabýval, odůvodnění napadeného rozsudku se ani implicitně nevypořádává se všemi jeho námitkami. Tyto námitky jsou přitom takové povahy, že mohou mít vliv na výsledek řízení. Ve své argumentaci si také částečně protirečil, popř. se jeho vypořádání minulo s žalobní námitkou. Zejména proto Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil.

[2] Česká advokátní komora vyškrtla žalobce ze seznamu advokátů, jelikož žalobce při zápisu podle žalované nesplňoval podmínku bezúhonnosti dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii. To proto, že dle ní byl žalobce odsouzen v Rakousku, což jí v čestném prohlášení zamlčel. Žalobce po vyškrtnutí zaslal žalované opětovnou žádost o umožnění složení

advokátního slibu v termínu 7. 9. 2022. Ta mu nezaslala pozvánku ani jinou písemnost ohledně složení slibu v uvedeném termínu. Až po telefonické žádosti mu zaslala e-mailovou zprávou o tom, že v seznamu slibujících na den 7. 9. 2022 není. Dále uvedla, že další postup není v kompetenci odboru matriky České advokátní komory.

[3] Žalobce proto podal zásahovou žalobu k Městskému soudu v Praze, protože považoval tento postup žalované za nezákonný. Navrhl, aby městský soud rozhodl tak, že uloží žalované povinnost zapsat jej do seznamu advokátů a umožní žalobci složení advokátního slibu. Městský soud shora označeným rozsudkem žalobu zamítl. Dospěl k závěru, že žalovaná nepochybně, pokud žalobci neumožnila složení slibu a odmítla jej zapsat do seznamu advokátů. Z dokazování vyplynulo, že žalobce spáchal drogový trestný čin, za který byl v Rakousku odsouzen. Své odsouzení však zamlčel v čestném prohlášení a popíral jej i v řízení před městským soudem. Aktuální výpisy a náhled do opisu z rejstříků trestů žádné informace o odsouzení neobsahují, jelikož to již není evidované, s ohledem na žádost rakouských orgánů o vymazání tohoto údaje. To však neprokazuje, že odsouzený nebyl. Odsouzení bylo zřejmě zahlazené. Rozhodné pro posouzení není samotné odsouzení, ale to, že jej žalobce zatajil v čestném prohlášení a stále jej popírá. Beztrestnost je totiž pouze jednou podmnožinou bezúhonnosti. Městský soud se neztotožnil ani s námitkou nerovného přístupu k žalobci ze strany žalované. Žalobcem zmíněná rozhodnutí neprokazují nerovný přístup žalované. Týkají se totiž jiného druhu řízení a liší se také skutkově. Městský soud proto dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínku bezúhonnosti dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností. Jeho námitky lze rozdělit do několika okruhů. V prvním okruhu namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Především tvrdí, že z rozsudku není zřejmé, zda a v jaké míře městský soud považoval údajné odsouzení za významné pro posouzení jeho bezúhonnosti. Není mu zřejmé ani to, na základě jakých důkazů dospěl k závěru o jeho odsouzení. V různých částech kasační stížnosti namítá, že se městský soud nevypořádal s jeho argumentací. Městský soud dle něj opomněl jeho argumentaci týkající se zejména tvrzení o nesprávném záznamu v opisu z evidence rejstříku trestů, neboť nemohl předložit listiny související s trestním stíháním, jelikož se rozhodnutí o nezahájení trestního stíhání nevydává. Nevypořádal se ani s argumentací týkající se nepoužitelnosti jednotlivých důkazů a s tím, že se nedopustil přestupku při zamlčení odsouzení před žalovanou, že žalovaná vytvořila několik důvodů pro jeho nezapsání do seznamu advokátů plynoucích z jediné okolnosti (jeho odsouzení), s rozhodovací praxí žalované a aktuální beztrestností (zahlazením odsouzení). Dále tvrdí, že městský soud nevysvětlil, proč se liší rozhodnutí, na která poukázal, od nyní posuzované věci. Za nesrozumitelné považuje také to, že městský soud v bodech 76 až 79 napadeného rozsudku uvedl, že čestné prohlášení ze dne 3. 4. 2019 nemuselo být vědomě lživé a zároveň jej shledal problematickým, jelikož jej měl učinit až poté, co byl odsouzen.

[5] Stěžovatel dále sporuje věcnou správnost závěrů městského soudu. Tvrdí, že se nikdy trestného činu nedopustil, což doložil výpisy z evidencí rejstříků trestů v ČR a v Rakousku. Městský soud nedisponoval odsuzujícím trestním rozsudkem. Nebylo s ním vedeno ani kárné řízení. Městský soud dle stěžovatele nesprávně posoudil, koho tížilo důkazní břemeno.

pokračování

Jeho závěr o tom, že důkazní břemeno tížilo stěžovatele, je v rozporu s rozsudkem NSS ze dne 6. 9. 2021, čj. 5 As 462/2019-35, č. 4257/2021 Sb. NSS. Důkazy předložené žalovanou jsou nezákonné, a proto procesně nepoužitelné. Jsou v nich navíc zachyceny citlivé osobní údaje. Přípis Rejstříku trestů nepotvrzuje, že by nebyl bezúhonný. Navíc k němu nelze přihlížet. Tento orgán totiž nemůže hodnotit správnost údajů poskytnutých z jiných zemí. Ani městský soud nebyl oprávněn si od Rejstříku trestů vyžádat jejich stanovisko. Poskytování údajů z úschovny dokumentace dle § 16c odst. 2 zákona č. 269/1994 Sb., o rejstříku trestů a evidenci přestupků, shledává zjevně protiústavní, jelikož porušuje jeho základní práva. Tato úprava je navíc v rozporu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), a zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Městský soud zároveň nesprávně kvalifikoval opis z evidence rejstříku trestů jako soukromou listinu. Jedná se však o listinu veřejnou.

[6] Stěžovatel dále namítá, že beztrestnost není jednou z rovin stavovské bezúhonnosti. Pokud byl trestný čin již zahlazený, nemohl představovat překážku zápisu. Stěžovatel městskému soudu vytýká také to, že za překážku bránící jeho zápisu do seznamu advokátů považoval i jeho jednání v soudním řízení. To mu však žalovaná k tíži nekladla. Městský soud si tedy domýšlel důvody představující překážky zápisu. O údajném trestném činu vůbec nevěděl. Nemohl se tak dopustit přestupku spočívajícího v uvedení nesprávných údajů v čestných prohlášení. Zahlazené odsouzení navíc není povinen kdekoliv uvádět. Tvrzená trestná činnost nadto ani nesouvisela s výkonem advokacie. Městský soud měl při hodnocení bezúhonnosti zohlednit jednání advokátů v kárných věcech, na které v řízení poukázal. Jejich protiprávní jednání souviselo s výkonem advokacie, nebylo zahlazené a bylo závažnější než jednání stěžovatele. Přesto je žalovaná ze seznamu advokátů nevyškrtla. Vyškrtnutí advokáta a nezapsání advokáta do seznamu je nutné posuzovat zcela shodně. Stěžovatelem odkazované případy lze považovat za ustálenou rozhodovací praxi, jelikož se jedná o jediná rozhodnutí žalované v těchto věcech. Rozhodné není ani to, že tato rozhodnutí byla staršího data, jelikož jsou stále platná a závazná. Stěžovatel se neztotožňuje ani s tím, že je rozdíl mezi neoznámením trestního stíhání a jeho zamlčením. Žalovaná po něm vyžadovala doložení mnohem více podkladů než po ostatních uchazečích o zápis do seznamu advokátů. Městský soud bez důkazů rozhodl v jeho neprospěch o tom, že nespáchal bagatelní trestný čin. Nebyl ani vyzván k tomu, aby k předložil podrobnosti svého odsouzení.

[7] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že městský soud podrobně a srozumitelně zdůvodnil proč žalobu zamítl. Stěžovatel vytrhává jednotlivé věty napadeného rozsudku z kontextu a opakovaně se odkazuje na rozsudek městského soudu, který však Nejvyšší správní soud zrušil rozsudkem ze dne 2. 2. 2024, čj. 6 As 275/2023-19, č. 4651/2025 Sb. NSS. Ten vyvrací podstatnou část argumentace stěžovatele. Stěžovatel ani v kasační nevysvětlil, jak dopadlo trestní řízení v Rakousku. Jeho tvrzení, že se nedopustil trestného činu, jsou v rozporu s provedenými důkazy. Městský soud jednoznačně vysvětlil, z jakých důvodů jsou důkazy předložené žalovanou věrohodné. Při možném pozastavení výkonu činnosti se bere v potaz možné ohrožení důvěry v řádný výkon advokacie. V rámci zápisu se toto kritérium neposuzuje. Rozsudek NSS ve věci sp. zn. 5 As 462/2019 se týkal

zcela odlišné situace. Není proto aplikovatelný na nyní posuzovanou věc. Ohledně ostatních námitek se odkázala na odůvodnění napadeného rozsudku.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že kasační stížnost je velmi obsáhlá a stěžovatel v ní uplatnil velké množství kasačních námitek. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost vypořádává s přihlédnutím k tomu, že povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý stěžovateli uplatněný argument. Ústavní soud v souvislosti s odůvodňováním rozhodnutí vyslovil, že „[n]ení porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ (nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08).

III.A. Nepřípustné kasační námitky

[10] Nejvyšší správní soud se zabýval přípustností jednotlivých námitek. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je totiž kasační stížnost nepřípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stěžovatel musí podle § 104 odst. 4 s. ř. s. v kasační stížnosti mj. reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou jeho závěry nesprávné. Pokud pouze opakuje námitky, které uvedl v žalobě, aniž by jakkoliv reflektoval argumentaci krajského soudu, tak za předpokladu, že uvedené námitky krajský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům krajského soudu, nejsou takové námitky přípustné (usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 6. 2016, čj. 1 As 271/2015-36).

[11] Stěžovatel tvrdí, že se svým jednáním nedopustil přestupku či kárného provinění. Z bodu 80 napadeného rozsudku je však zřejmé, že městský soud nepovažoval možné spáchání přestupku za rozhodné. Stěžovateli nekladl k tíži ani to, že by se dopustil kárného provinění. V souvislosti s přestupkem pouze konstatoval, že existence skutkové podstaty spočívající v zatajení informací v čestném prohlášení jen dokresluje význam čestných prohlášení učiněných vůči správním orgánům. Stěžovatelova argumentace ohledně přestupku se tak mívá s rozhodovacími důvody městského soudu. Tato námitka je proto nepřípustná.

III.B. Námitky nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku

[12] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tím, zda je napadený rozsudek přezkoumatelný.

[13] Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je vadou, ke které je Nejvyšší správní soud povinen přihlížet i bez námitek z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Vlastní přezkum rozhodnutí soudu je totiž možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje

pokračování

kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč krajský soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí (rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS).

[14] Stěžovatel v rámci námitek nepřezkoumatelnosti předně tvrdí, že z rozsudku není zřejmé, zda a v jaké míře považoval městský soud jeho odsouzení za významné pro posouzení bezúhonnosti. Stěžovateli není zřejmé ani to, na podkladě jakých důkazů soud dospěl k závěru o jeho odsouzení a namítá, že se městský soud nevypořádal s jeho argumentací týkající se nesprávného záznamu z opisu z evidence rejstříku trestů. Dále tvrdí, že se městský soud nevypořádal s námitkou, dle které by se odsouzení v rakouském výpisu z evidence rejstříku trestů zobrazovalo, pokud by zde bylo evidováno. Nejvyšší správní soud konstatuje, že závěry městského soudu, které stěžovatel nepovažuje za jasné, jsou uvedeny v napadeném rozsudku zcela srozumitelně. Městský soud v bodě 59 vysvětlil, že rozhodné pro posouzení stavovské bezúhonnosti stěžovatele je to, že stěžovatel odsouzení zatajil. Ten však namítal, že odsouzený nebyl. Městský soud proto musel předně postavit na jisto, že odsouzený byl. To však samo o sobě nebylo rozhodné. Jednalo se pouze o nutný předpoklad k tomu, aby stěžovateli bylo možné klást k tíži to, že odsouzení zatajil. To ostatně městský soud jinými slovy zopakoval také v bodech 73 a 75 napadeného rozsudku. Městský soud k závěru o odsouzení stěžovatele dospěl zejména na základě zvláštní části opisu z evidence rejstříku trestů fyzických osob ze dne 9. 6. 2021 a vyjádření Rejstříku trestů ze dne 29. 5. 2022, vč. souvisejících informací o odsouzení (v příloze vyjádření). Vycházel také z usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 15. 5. 2015 a 12. 6. 2015, sp. zn. 1 Nt 415/2015, dle kterých byl stěžovatel umístěn do předběžné vazby a následně předán do Rakouska. Za stěžejní považoval vyjádření Rejstříku trestů, jelikož z něj vyplývá, že dne 20. 3. 2022 uplynula lhůta pro uchovávání informací o odsouzení. To vysvětluje, z jakého důvodu stěžovatelem předkládané nahlédnutí do opisu evidence rejstříku trestů v ČR i výpis z rakouského rejstříku trestů neobsahují informace o jeho předchozím odsouzení. Z uvedené rekapitulace závěrů městského soudu je zřejmé, že nejsou nesrozumitelné a že se soud vypořádal s jádrem žalobní argumentace stěžovatele. Nejvyšší správní soud se proto neztotožnil s tím, že by tyto závěry městského soudu byly nesrozumitelné či že by nereagovaly na podstatu žalobní argumentace stěžovatele, která se týkala jeho (ne)odsouzení.

[15] Stěžovatel nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku shledává také v tom, že městský soud nevysvětlil, z jakého důvodu není relevantní pouze jeho aktuální beztrestnost, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2015, sp. zn. 21 Cdo 2005/2014. Městský soud k uvedenému v bodě 84 konstatoval, že zahlazení odsouzení ke splnění podmínky bezúhonnosti nepostačuje. Ztotožnil se se stěžovatelem v tom, že odsouzený, jehož odsouzení bylo zahlazeno, není obecně povinen vůči zaměstnavateli a dalším osobám sdělovat dřívější potrestání, jak plyne z rozsudku Nejvyššího soudu, na který stěžovatel poukazuje. Je však nutné rozlišovat mezi beztrestností a bezúhonností dle zákona o advokacii. K tomuto závěru městský soud dospěl na základě rozboru judikatury a odborné literatury v bodech 47 až 49 napadeného rozsudku. V nich vysvětlil zejména to, že bezúhonnost je obecně judikaturou chápána jako způsob vedení života v souladu s mravně-etickými zásadami. Nelze ji tak zaměňovat s pouhou beztrestností. Tvrzení stěžovatele, že

městský soud nevysvětlil, z jakého důvodu není podstatná pouze aktuální beztrestnost a z jakého důvodu neaplikoval jím odkazovaný rozsudek Nejvyššího soudu, nejsou pravdivá.

[16] Stěžovatel rovněž tvrdí, že se se městský soud nevypořádal s jeho argumentací, dle které je nahlédnutí do opisu z evidence rejstříku trestů veřejnou listinou. Na tuto argumentaci však městský soud reagoval v bodě 68 napadeného rozsudku. Tato otázka navíc není rozhodná, jak Nejvyšší správní soud dále vysvětlí v bodě [39].

[17] Za vnitřně rozporný shledává stěžovatel také závěr v bodě 57 napadeného rozsudku. V něm městský soud konstatoval, že uplynutím pěti let od právní moci odsouzení (za jeho současného zahlazení) se žadatel v kontextu závěrů Nejvyššího soudu nestává automaticky bezúhonným ve smyslu zákona o advokacii. I po uplynutí doby pěti let lze jistě přihlížet k dalším okolnostem případu (dalšímu jednání žadatele), resp. výjimečnému rozměru spáchaného činu z pohledu etických nároků na profesi advokáta. Žadatel tak nemusí být shledán bezúhonným ani přes trestněprávní zahlazení jeho odsouzení (otázka beztrestnosti je jen jednou z rovin „stavovské“ bezúhonnosti), jakkoli by to i podle judikatury městského soudu mělo být pravidlem (k tomu viz rozsudek ze dne 4. 9. 2023, čj. 17 A 90/2023-52). Stěžovatel za vnitřně rozporné shledává konkrétně to, že z rozsudku ve věci sp. zn. 17 A 90/2023, na který se městský soud odkázal, dle něj vyplývá, že pouze závažné okolnosti samotného trestného činu, nikoli jiné okolnosti, dovolují výjimečně i po uplynutí pěti let od odsouzení, prolomit znovunabytou stavovskou bezúhonnost.

[18] Nejvyšší správní soud tento závěr městského soudu neshledal vnitřně rozporným. Stěžovatel má pravdu, že se městský soud v rozsudku ve věci sp. zn. 17 A 90/2023 k posuzování bezúhonnosti žalobce ve smyslu zákona o advokacii postavil odlišně než v nyní posuzované věci. Ačkoliv vycházel ze správných předpokladů, ve své argumentaci si částečně protiřekl. Proto tento rozsudek Nejvyšší správní soud zrušil rozsudkem ve věci sp. zn. 6 As 275/2023. Nejvyšší správní soud korigoval závěry městského soudu v tom, že advokátní komora je oprávněna zohlednit i dříve spáchaný trestný čin žadatele o zápis do seznamu, třebaže jde o trestný čin, který byl již zahlazen. Městský soud přitom v nyní posuzované věci z tohoto východiska vycházel. Na svoji předchozí judikaturu odkázal pouze k podpoře argumentu, že trestněprávní zahlazení odsouzení by zpravidla mělo vést k bezúhonnosti žadatele ve smyslu zákona o advokacii. Toto tvrzení rozhodně nepotvrzuje to, že se žadatel o zápis stává automaticky bezúhonným dle zákona o advokacii po zahlazení odsouzení, jak tvrdí stěžovatel. Nejedná se ani o stěžejní závěr městského soudu, jelikož nevylučuje to, že k již zahlazenému odsouzení lze přihlídnout. Uvedení tohoto odkazu, byť nepřiléhavého, proto nemůže samo o sobě způsobit nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Přestože se městský soud odkázal na nepřiléhavý rozsudek, výše uvedené závěry formuloval zcela srozumitelně a bezrozporně. Uvedený odkaz na zrušený rozsudek městského soudu proto nezpůsobil nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[19] Stěžovatel rovněž tvrdí, že se městský soud řádně nevypořádal s jeho žalobní argumentací týkající se nezákonnosti jednotlivých důkazů, spočívající v tom, že (a) žalovaná dle § 10 odst. 1 ani odst. 3 zákona o rejstříku trestů není oprávněna vyžadovat opisy z evidence rejstříku trestů, (b) postup žalované byl nezákonný, jelikož si neoprávněně přisvojila osobní, resp. citlivé osobní údaje, (c) policejní orgán si obstaral opis nezákonně, jelikož se trestní řízení ani nekonalo a bylo zjevné, že se daným jednáním stěžovatel nemohl

pokračování

dopustit trestného činu, (d) nezákonné vyžádání si opisu policejním orgánem by mohlo být kvalifikováno až jako trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby, či neoprávněné nakládání s osobními údaji, (e) předání opisu žalované bylo v rozporu s právními předpisy, jelikož ty neumožňují předání této listiny žalované prostřednictvím přípisu či podnětu, (f) policejní orgán byl oprávněn žalované poskytnout údaje pouze pro účely kárného řízení, nikoliv pro vedení jiného správního řízení, (g) policejní orgán měl dle § 159a zákona č. 141/1961 Sb., trestní řád, věc usnesením odložit, jelikož případné kárné provinění bylo promlčeno, (h) odkazy žalované na § 82 odst. 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, nebo podle § 22 odst. 3 zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních, kterými argumentovala ve správním řízení a ze kterých dovozovala zákonnost svého postupu, jsou zcela nepřiléhavé a irelevantní. Tyto námitky stěžovatel uplatnil zejména v bodech 20 až 32 podání ze dne 2. 5. 2023.

[20] Městský soud se k jeho argumentaci vyjádřil v bodech 63 až 65 napadeného rozsudku. Konstatoval, že si žalovaná opis nevyžádala. Nebyla k tomu ani oprávněná. Obdržela jej od Policie ČR, která ve věci formálně nezahájila úkony trestního řízení. Opis si však nepochybně žádala právě pro účely trestního řízení. Ustanovení § 10 odst. 1 zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků výslovně nehovoří o zahájeném/běžícím trestním řízení v užším slova smyslu. Pro účely trestního řízení může nepochybně sloužit i postup policie před jeho formálním zahájením. I před formálním zahájením úkonů trestního řízení provádí policejní orgán podle § 158 odst. 1 trestního řádu šetření, jež logicky činí pro účely trestního řízení (pro posouzení, zda je zahájit). Stěžovatel nespороval, že Policie ČR šetřila trestní oznámení. Smyslem jejího jednání nebylo obcházení zákonné úpravy poskytování opisů. Pouze vyhodnotila, že nejde o trestný čin a že by věc mohla být projednána v rámci kárného řízení. Proto podnět zaslala žalované. Ta jej přirozeně prověřovala. Dle § 42 zákona 500/2004 Sb., správní řád, je totiž povinna šetřit veškeré podněty týkající se porušení povinnosti advokátů. Skutečnost, že žalovaná či správní soud pracují s opisy bez výslovné zákonné opory ještě sama o sobě neznamená, že jde o důkazy procesně nepoužitelné. Rozhodné je to, že opisy Policie ČR obstarala v souladu se zákonem.

[21] Z uvedeného shrnutí je zřejmé, že se městský soud se stěžovatelem ztotožnil v tom, že žalovaná není oprávněna si vyžádat opis z rejstříku trestů. Nemůže tak být pochyb o tom, že se s námitkou (a) vypořádal. Zároveň dostatečně vysvětlil, z jakého důvodu má za to, že i před zahájením trestního řízení si policejní orgán může vyžádat opis z rejstříku trestů. Námitka uvedená pod bodem (h) se zjevně míjí s předmětem tohoto řízení, jelikož se týká řízení o vyškrtnutí stěžovatele ze seznamu advokátů. Městský soud přitom v bodě 39 jednoznačně vysvětlil, že předmětem tohoto řízení není otázka, zda měl být stěžovatel vyškrtnut. Proto nepochybil, pokud se touto námitkou blíže nezabýval. Z napadeného rozsudku je navíc zřejmé, že městský soud nedovodil pravomoc policejního orgánu k vyžádání si opisu z rejstříku trestů analogicky z ustanovení zákonů, na které dle stěžovatele poukazovala žalovaná ve správním řízení. Proto výslovným nevypořádáním této námitky ani nemohlo dojít k zásahu do práv stěžovatele.

[22] Nejvyšší správní soud se však se stěžovatelem ztotožňuje v tom, že se městský soud výslovně nevypořádal se všemi námitkami. Odůvodnění napadeného rozsudku na některé z nich nedává ani implicitní odpověď. To se týká zejména tvrzení stěžovatele, že policejnímu orgánu muselo být zřejmé, že se stěžovatel daným jednáním nemohl dopustit trestného činu,

a proto nebyl oprávněn si opis vyžádat [námitka (c)] a s tímto tvrzením spojená námitka (d). Městský soud sice vysvětlil, že policejní orgán si obecně i před zahájením trestního řízení může opis vyžádat. Nevysvětlil však, zda tak může učinit i v případě, že je zcela zjevné, že ke spáchání trestného činu nedošlo, popř. že v nyní posuzované věci tento závěr nebyl zcela zřejmý již z podaného trestního oznámení, resp. nevysvětlil z jakého důvodu bylo vhodné či nezbytné, aby si policejní orgán opis vyžádal pro posouzení spáchání trestného činu. Obecné konstatování městského soudu, že smyslem jednání Policie ČR nebylo obcházení zákonné úpravy poskytování opisů a že utváření právního názoru i skutkového hodnocení je postupný proces nelze považovat za dostatečné vypořádání námitek stěžovatele. Městský soud se pak ani obecně nevypořádal s námitkami (e) až (g). V nich stěžovatel namítal především to, že policejní orgán byl povinen věc odložit, nebyl oprávněn žalované věc postoupit prostřednictvím přípisu či podnětu a žalovaná byla povinna podnět použít výhradně pro účely kárného řízení. Je přitom zřejmé, minimálně co se týče tvrzené povinnosti policejního orgánu věc odložit bez postoupení, že pokud by tato námitka byla důvodná, mohlo by to mít vliv na výsledek řízení. V takovém případě by totiž musel městský soud nejprve zhodnotit, zda i přesto lze považovat tento důkaz za zákonný. Pokud by tomu tak nebylo, nemohl by jej použít a musel by dále zhodnotit, zda i další důkazy získané na jeho základě jsou použitelné. Pro tento případ nelze předjímat, zda vůbec nějaké a případně jaké důkazy by svědčily tomu, že byl stěžovatel v Rakousku odsouzen. To by pak nepochybně mělo vliv na jakékoliv další závěry soudu. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů spočívající v nevypořádání výše uvedených námitek (d) až (g).

[23] Další stěžovatelova námitka nepřezkoumatelnosti spočívá v tom, že se dle něj městský soud nevypořádal s jeho argumentací týkající se protiústavnosti § 16c odst. 2 zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků. Jádrem stěžovatelovy argumentace spočívalo v tom, že prostřednictvím vyžádání dokumentů z úschovny dle § 16c odst. 2 citovaného zákona si může městský soud či žalovaná vyžádat tytéž informace, které jsou evidovány v opisu z rejstříku trestů. To přesto, že dle § 10 téhož zákona nejsou oprávněny si opis vyžádat. Proto má za to, že je § 16c odst. 2 zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků protiústavní. Svoji argumentaci podpořil také tvrzením, že údaje zachycené v opisu z rejstříku trestů jsou citlivé osobní údaje. Vyžádáním si informací z opisu prostřednictvím dokumentů z úschovny dle stěžovatele dochází k obcházení zákonné restrikce v § 10 zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků. Ustanovení § 16c odst. 2 zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků dle něj koliduje s právem na ochranu osobních údajů, právem na ochranu soukromého života, právem svobodné volby povolání a právem na spravedlivý proces. Stěžovatel tuto argumentaci přdestřel zejména v podání ze dne 30. 6. 2023, body 3 až 12, v nichž rozvedl svoji argumentaci z podání ze dne 2. 5. 2023, bod 36. K této námitce městský soud v bodě 71 napadeného rozsudku uvedl, že právní úpravu neshledal protiústavní. Toto ustanovení dle městského soudu umožňuje poskytnutí údajů přesně stanovenému okruhu subjektů. Soud si tyto údaje vyžádal jen pro účely soudního řízení, které inicioval stěžovatel, kterého se informace týkají. Zjištěné informace nejsou zveřejněny a nedostanou se k nim ani neoprávněné třetí osoby. Nedochází tak k nepřípustnému zásahu do práv na ochranu soukromí a informačního sebeurčení.

[24] Ačkoliv je zjevné, že se městský soud argumentací stěžovatele zabýval a neopominul ji, jeho vypořádání se částečně míjí s podstatou žalobní námítky. Městský soud se totiž

pokračování

nevypořádal s tvrzením stěžovatele, že vyžádáním dokumentů z úschovny se k údajům z opisu mohou dostat i ty subjekty, které si opis vyžádat nemohou, jako je právě správní soud. Tím, že městský soud ani žalovaná si opis vyžádat nemohou, a přesto se vyžádáním dokumentů z úschovny k informacím z opisu dostat mohou, odůvodňoval stěžovatel tvrzenou protiústavnost § 16c odst. 2 zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků. S touto argumentací se však městský soud nevypořádal. Pouze v obecné rovině uvedl důvody, pro které má za to, že dané ustanovení protiústavní není. To však nereaguje na poměrně podrobnou argumentaci stěžovatele. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že i z tohoto důvodu je napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Městský soud se tak v dalším řízení bude zabývat zejména tím, zda vyžádáním dokumentů z úschovny nemůže docházet k tomu, že se některé subjekty nepřímou dostanou k informacím z opisu, přestože si samotný opis vyžádat nemohou.

[25] Stěžovatel nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku shledává dále v tom, že městský soud dle něj v bodech 76 až 79 napadeného rozsudku uvedl, že čestné prohlášení ze dne 3. 4. 2019 nemuselo být vědomě lživé a zároveň jej shledal problematickým, jelikož bylo činěno až poté, co byl odsouzen. Městský soud v bodě 78 napadeného rozsudku konstatoval, že čestná prohlášení stěžovatele nemusela být ze subjektivního hlediska vědomě lživá. Ani v jednom případě stěžovatel nebyl aktuálně trestně či kárně stíhán, a ani dříve nebyl kárně potrestán. Spornou může být část prohlášení, dle kterého se nedopustil jednání, které by mohlo ohrozit důvěru veřejnosti v řádný výkon advokacie nebo snížit důstojnost a vážnost advokátního stavu. Tato podmínka může být subjektivně vnímána různě. Ne na každé problematické, popřípadě i trestné jednání, zvláště pokud přímo nesouvisí s výkonem advokacie, bude shodně nahlíženo jako ohrožující důvěru veřejnosti či snižující důstojnost a vážnost advokátního stavu. V bodě 79 konstatoval, že kvalitativní posun v tomto směru nastal v momentě, kdy stěžovatele autoritativně potrestal soud. Za problematické proto považoval především čestné prohlášení ze dne 3. 4. 2019. To stěžovatel učinil poté, co byl odsouzen, byl ve zkušební době a jeho odsouzení bylo stále evidováno. Zároveň nešlo o bagatelní čin. Z pohledu nároků profesní etiky proto bylo žádoucí, aby žalovanou o odsouzení informoval. To i tehdy, měl-li pochybnosti o dopadu odsouzení na důvěru veřejnosti v řádný výkon advokacie. Tím spíše, pokud v rozhodné době nebylo odsouzení zahlazeno.

[26] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se stěžovatelem v tom, že úvahy městského soudu jsou nepřezkoumatelné. Městský soud nejednoznačně vymezil zavinění stěžovatele. Výslovně vyloučil, že by stěžovatel musel nutně své odsouzení vědomě zamlčet (bod 78 napadeného rozsudku). Tyto závěry je proto nutné vykládat tak, že městský soud připustil, že stěžovatel informace o svém odsouzení žalované nesdělil případně i jen z nevědomé nedbalosti. Jelikož městský soud v bodě 78 vysvětlil, z jakého důvodu stěžovatel nemusel odsouzení vědomě zamlčet, nelze vycházet z předpokladu, že se jedná pouze o dílčí nepřesnost či překlep. Městský soud však zároveň zjevně vycházel z předpokladu, že stěžovatel odsouzení zamlčel vědomě. V bodě 87 se totiž s žalovanou ztotožnil v tom, že je nutné vnímat rozdíl mezi „prostým“ neoznámením trestního stíhání a jeho zamlčením, resp. výslovným tvrzením stěžovatele, že se žádného jednání ohrožujícího důvěryhodnost ve výkon advokacie nedopustil. I v ostatních částech rozsudku zjevně vychází z předpokladu, že stěžovatel jednal vědomě. Pro příklad lze odkázat na bod 83 napadeného rozsudku, ve kterém konstatoval, že stěžovatel nepoctivě zneužil prostor, který mu právní úprava

evidování odsouzení v cizině poskytovala, čímž se vyhnul možným nepříznivým následkům a byl zapsán jako advokát. Z napadeného rozsudku tak není zřejmé, zda dle městského soudu jednal stěžovatel vědomě či zda mohl odsouzení neuvést pouze z nevědomé nedbalosti. Pokud by přitom měl městský soud za to, že stěžovatel některý z údajů neuvedl pouze z nevědomé nedbalosti, musel by také řádně vysvětlit, z jakého důvodu i takové jednání může vést k tomu, že stěžovatel nemůže být zapsán do seznamu advokátů. To však neučinil. Proto je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.

[27] Další námitka nepřezkoumatelnosti směřuje do závěru městského soudu v bodě 67 napadeného rozsudku, ve kterém konstatoval, že stěžovatel byl nezpochybnitelně předán do Rakouska a pobýval ve vazbě, což plyne z usnesení Krajského soudu v Brně. Musel tedy disponovat rozhodnutím rakouského soudu či jiného orgánu. Stěžovatel již v podání ze dne 2. 5. 2023 v bodě 41 uvedl, že požadavek na předložení těchto listin je nesplnitelný. To proto, že o nezahájení trestního stíhání se nevydává rozhodnutí a podezřelý nemá ani právo nahlížet do policejního spisu. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se stěžovatelem v tom, že se městský soud touto argumentací výslovně nezabýval. Z jeho závěrů není ani implicitně zřejmé, jak se s touto námitkou vypořádal. Jedná se přitom o podstatnou námitku. Pokud by byla důvodná, neobstálo by tvrzení městského soudu, dle kterého stěžovatel nepředložil rozhodnutí rakouského soudu či jiného orgánu, ač tak učinit mohl. Nedoložení rozhodnutí přitom městský soud zjevně stěžovateli kladl k tíži. Proto je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

[28] Stěžovatel dále v kasační stížnosti uvedl několik námitek, ve kterých tvrdí, že městský soud nedostatečně vysvětlil, z jakého důvodu nelze na danou věc aplikovat rozhodovací praxi žalované, na kterou poukázal. Městský soud se rozhodovací praxí žalované zabýval v bodech 86 a 87 napadeného rozsudku. V bodě 86 konstatoval, že případy advokátů Kubička a Teryngela se týkaly vyškrtnutí ze seznamu advokátů, nikoliv posouzení podmínky bezúhonnosti. Neřeší proto zcela srovnatelnou situaci. Dvě rozhodnutí, jedno z nich více než 15 let staré, nelze považovat za jednotnou a ustálenou rozhodovací praxi. Tato rozhodnutí navíc nejsou odůvodněna. Věc stěžovatele se také liší v tom, že popírá a zatajuje své odsouzení. Odkazovaná rozhodnutí proto nerovný přístup nutně nedokládají. Dále v bodě 87 městský soud dodal, že ani další tři důkazy (jedno rozhodnutí a dva kárné příkazy) odlišný přístup nedokládají. Ve všech třech případech byli různí advokáti uznáni vinnými kárným proviněním spočívajícím v neoznámení trestního stíhání/odsouzení. V prvním případě nebylo oznámeno podání obžaloby za trestný čin podvodu, ve druhém zahájení trestního stíhání pro trestné činy porušení povinností při správě cizího majetku a zpronevěry a ve třetím odsouzení za trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky (v prvním případě byla uložena pokuta 10 000 Kč, v dalších dvou pak kárné opatření napomenutí). I v nich se jednalo o odlišné situace. Stanovení druhu či výše kárného opatření navíc ovlivňuje řada okolností (v jednom případě lze z rozhodnutí dovodit, že advokát své pochybení uznal). Městský soud se rovněž ztotožnil s tvrzením žalované, že je rozdíl mezi neoznámením trestního stíhání a jeho zamlčením.

[29] Nejvyšší správní soud se se stěžovatelem ztotožňuje v tom, že závěry městského soudu jsou nepřezkoumatelné. Městský soud vycházel především z předpokladu, že v kárném řízení, resp. v řízení o vyškrtnutí z komory z důvodů spáchání trestného činu, a při posuzování podmínky stavovské bezúhonnosti, se posuzují odlišné podmínky. Své úvahy

pokračování

však blíže nevysvětlil. Posuzované okolnosti v rámci stavovské bezúhonnosti při zápisu do seznamu advokátů a ohrožení důvěry v řádný výkon advokacie v rámci kárného řízení či řízení o vyškrtnutí advokáta se zjevně minimálně z velké části překrývají. Ostatně i městský soud vycházel ze širší definice stavovské bezúhonnosti, která reflektuje postavení a úlohu advokáta. Ta zahrnuje též to, že nejsou pochybnosti o jeho občanské, mravní a profesní zachovalosti, respektive jeho čestnosti a svědomitosti ve smyslu § 16 a § 17 zákona o advokacii (blíže bod [33]). Advokát je povinen zejména při výkonu advokacie jednat tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu (§ 17 zákona o advokacie). Ohrožení důstojnosti advokátního stavu může být ve spojení s trestnou činností důvodem pro vyškrtnutí advokáta [§ 8 odst. 1 písm. c) zákona o advokacii] či alespoň kárným proviněním (§ 32 odst. 2 ve spojení s § 17 zákona o advokacii). Stavovská bezúhonnost tak zahrnuje i předpoklad nesnižování důstojnosti advokátního stavu. Nelze navíc pominout, že ve věci je sporné čestné prohlášení, ve kterém stěžovatel prohlásil právě to, že se nedopustil jednání, které by mohlo ohrozit důvěru veřejnosti v řádný výkon advokacie nebo snížit důstojnost a vážnost advokátního stavu. Právě toto prohlášení mu žalovaná dle městského soudu klade k tíži, resp. má za to, že je nepravdivé. Z napadeného rozsudku však není zřejmé, z jakého důvodu by měla žalovaná přistupovat odlišně k této na první pohled shodné okolnosti v rámci posouzení stavovské bezúhonnosti a v rámci kárného řízení, či řízení o vyškrtnutí. Pokud tedy měl městský soud za to, že žalovaná ve stěžovatelem poukazovaných rozhodnutích posuzovala odlišná kritéria, je nezbytné, aby své úvahy srozumitelně vysvětlil. Ostatní důvody spočívající v tom, že dvě rozhodnutí z řízení o vyškrtnutí, jedno z toho starší 15 let a druhé neodůvodněné, neprokazují jednotnou a ustálenou správní praxi, se váží pouze k rozhodnutím v řízeních o vyškrtnutí advokáta. Ohledně kárných rozhodnutí však městský soud vycházel primárně z odlišnosti obou řízení, kterou však konkrétně nezdůvodnil. Dále pouze obecně konstatoval, že stanovení druhu či výše kárného opatření navíc ovlivňuje řada okolností a že v jednom případě lze z rozhodnutí dovodit, že advokát své pochybení uznal. To však odlišné posouzení, minimálně u zbylých dvou rozhodnutí, nikterak nevysvětluje. Městský soud se také ztotožnil s tvrzením žalované, že je rozdíl mezi neoznámením trestního stíhání a jeho zamlčením. Toto východisko však také blíže nerozvedl. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal odůvodnění městského soudu stran námitek týkajících se rozhodovací praxe žalované nepřezkoumatelné.

[30] Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že se výslovně nevypořádal s dalšími zcela obecnými námitkami nepřezkoumatelnosti. Příkladem lze uvést námitku, že se městský soud nevypořádal s relevantní argumentací stěžovatele vztahující se k jednotlivým jednáním vytýkaným žalovanou. Z těchto námitek totiž není ani zřejmé, jaké konkrétní žalobní námitky měl dle stěžovatele městský soud opomenout. Stěžovatel dále v některých námitkách nepřezkoumatelnosti vytrhává jednotlivé věty odůvodnění napadeného rozsudku z kontextu a tvrdí, že své úvahy městský soud blíže nevysvětlil či že jsou nesrozumitelné. Nepřezkoumatelnost však není projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak měl soud rozhodnout, resp. jak podrobně by měl být rozsudek odůvodněn, ale objektivní překážkou, která kasačnímu soudu znemožňuje, aby ho přezkoumal (rozsudky NSS ze dne 28. 2. 2017, čj. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, čj. 4 As 146/2017-35). Tyto námitky Nejvyšší správní soud neshledal důvodné.

[31] Ačkoliv Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že rozsudek městského soudu je v části nepřezkoumatelný, nebrání tato skutečnost přezkumu rozsudku z pohledu dalších

kasačních námitek napadajících závěry, které jsou oddělitelné od nepřezkoumatelné části rozsudku (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS, SÚD). Nejvyšší správní soud se však z důvodu nepřezkoumatelnosti rozsudku nemůže zabývat otázkou, zda stěžovatel skutečně byl odsouzen v Rakousku, jelikož závěry městského soudu ohledně zákonnosti použitých důkazů jsou nepřezkoumatelné. Logicky se tak nemůže zabývat ani hodnocením těchto důkazů. Za oddělitelné námitky tak lze považovat pouze ty, které míří do východisek pro posouzení sporu, tedy výkladu podmínky bezúhonnosti dle zákona o advokacii, rozložení důkazního břemene, povahou nahlédnutí do opisu z evidence rejstříku trestů a možného přihlédnutí k jednání stěžovatele v řízení před městským soudem jako jednoho z důvodů, které by mohly svědčit o tom, že stěžovatel není bezúhonný ve smyslu zákona o advokacii.

III.C. Podmínka bezúhonnosti dle zákona o advokacii

[32] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem městského soudu, dle kterého není relevantní pouze aktuální beztrestnost stěžovatele a že beztrestnost je jen jednou z rovin stavovské bezúhonnosti. Tvrdí, že je tento závěr v rozporu s judikaturou a že při posouzení bezúhonnosti není možné přihlížet k zahlazenému odsouzení.

[33] Nejvyšší správní soud se souběhem trestní zachovalosti a bezúhonnosti zabýval v rozsudku ve věci sp. zn. 6 As 275/2023-19. V něm konstatoval, že zákon o advokacii zahrnuje kromě bezúhonnosti v trestněprávním smyslu i bezúhonnost „stavovskou“, která reflektuje postavení a úlohu advokáta. Bezúhonnost tak nelze vykládat pouze jako beztrestnost (trestní zachovalost), nýbrž jako bezúhonnost v širším slova smyslu. V bodě 22 doplnil, že „stavovská“ bezúhonnost je širší než beztrestnost, a proto předložení výpisu z evidence rejstříku trestů, z něhož vyplývá, že žadatel nebyl soudně trestán nebo že byl již dříve uložený trest zahlazen, automaticky neznamená, že je takový žadatel bezúhonný pro výkon advokacie. Bezúhonným je v tomto kontextu žadatel o zápis do seznamu advokátů teprve tehdy, přistoupí-li k trestní bezúhonnosti též absence pochybností o jeho občanské, mravní a profesní zachovalosti, respektive jeho čestnosti a svědomitosti ve smyslu § 16 a § 17 zákona o advokacii. Nejvyšší správní soud k závěru, že zákon o advokacii zahrnuje kromě bezúhonnosti v trestněprávním smyslu i bezúhonnost „stavovskou“, dospěl také v rozsudku ze dne 17. 12. 2018, čj. 7 As 269/2018-39, byť v něm se zabýval i jinými otázkami než trestní zachovalostí žadatele.

[34] S těmito východisky stěžovatel polemizuje. Odkazuje se na rozsudek městského soudu ve věci sp. zn. 17 A 90/2023. Právě ten však Nejvyšší správní soud zrušil výše zmíněným rozsudkem ve věci sp. zn. 6 As 275/2023. Pro Nejvyšší správní soud navíc nejsou rozsudky městského soudu závazné. Dále se odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2018, sp. zn. 33 Cdo 3603/2017. Z něj dovozuje, že není možné přihlížet k již zahlazenému odsouzení. Pomíjí však v první řadě to, že v jeho případě vyšel městský soud ze zjištění, že své odsouzení zamlčel v čestném prohlášení, které měl činit v době, kdy jeho odsouzení zahlazeno nebylo. Již proto je jeho argumentace lichá. I Nejvyšší soud však v daném rozsudku striktně rozlišoval mezi trestní zachovalostí a stavovskou bezúhonností. Vycházel tak z předpokladu, že zahlazení odsouzení nemusí nutně vést k tomu, že se žadatel stane bez dalšího také bezúhonným dle zákona o advokacii. Ostatně ke stejnému výkladu stavovské bezúhonnosti se přiklonil i Nejvyšší správní soud v opakovaně zmiňovaném

pokračování

rozsudku ve věci sp. zn. 6 As 275/2023. Stěžovatel se rovněž opakovaně odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2015, sp. zn. 21 Cdo 2005/2014. Z něj vyplývá, že zaměstnanec není povinen informovat zaměstnavatele o svém odsouzení za trestný čin, jestliže se na něj podle zákona hledí, jako by nebyl odsouzen. Nejvyšší soud se v daném rozsudku však zabýval toliko trestněprávní bezúhonností (beztrestností) zaměstnance, nikoliv bezúhonností žadatele o zápis do seznamu advokátů dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona o advokacii, jež je pojmově širší než pouhá beztrestnost, jak již Nejvyšší správní soud vysvětlil výše. Daný rozsudek proto není na nyní posuzovanou věc přílehlavý. Nelze navíc v souvislosti s tímto rozsudkem pominout, že stěžovatel měl dle městského soudu i žalované čestné prohlášení ze dne 3. 4. 2019 učinit v době, kdy jeho odsouzení nebylo zahlazeno. V něm čestně prohlásil, že není trestně stíhán v tuzemsku ani v zahraničí, není kárně stíhán a ani v minulosti nebyl kárně stíhán nebo postižen podle tuzemských nebo zahraničních právních předpisů upravujících výkon právních povolání a nedopustil se jednání, které by mohlo ohrozit důvěru veřejnosti v řádný výkon advokacie nebo snížit důstojnost a vážnost advokátního stavu. Jeho prohlášení se netýkalo pouze trestního stíhání, resp. odsouzení. I z tohoto důvodu daný rozsudek na tuto věc nedopadá. Jeho námitka je proto nedůvodná. Městský soud vycházel ze správných východisek. Při posuzování stavovské bezúhonnosti může přihlídnout ke spáchanému trestnému činu, přestože ten, již může být v současnosti zahlazený.

III.D. Důkazní břemeno

[35] Stěžovatel tvrdí, že městský soud nesprávně vycházel z předpokladu, že důkazní břemeno tíží stěžovatele. To dovozuje z bodů 46 a 88 napadeného rozsudku, ve kterých městský soud konstatoval, že odpovědnost za prokázání splnění podmínky bezúhonnosti tíží stěžovatele a ten splnění této podmínky neprokázal. Stěžovatel svá tvrzení ohledně důkazního břemene dovozuje z rozsudku NSS ve věci sp. zn. 5 As 462/2019. V něm se Nejvyšší správní soud zabýval situací, ve které žalovaná dospěla k závěru, že uchazečka o zápis do seznamu advokátních koncipientů nesplnila podmínku zápisu spočívající v tom, že její vzdělání odpovídá rozsahem a obsahem obecnému vzdělání, které lze získat v magisterském studijním programu v oboru právo na vysoké škole v České republice. Nejvyšší správní soud v daném rozsudku vytkl žalované především to, že se dostatečně nezabývala tím, zda takto dosažené vzdělání odpovídá svým obsahem a rozsahem vzdělání v oboru právo poskytované vysokými školami v České republice. Důkazním břemenem se však výslovně nezabýval. Pouze konstatoval, že soud je oprávněn vycházet z toho, nevyjde-li v řízení najevo opak, že mezi stranami nesporné podmínky pro zápis do seznamu koncipientů žalobkyně splnila. Tato úvaha se však týká pouze rozsahu přezkumu, nikoliv důkazního břemene.

[36] Nejvyšší správní soud se podrobněji zabýval důkazním břemenem v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem v rozsudku ze dne 22. 9. 2023, čj. 5 As 1/2023-28, bod 46. V něm konstatoval, že řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem je řízením kontradiktorním. Je tedy na každé ze stran, aby prokázala svá tvrzení. Primární břemeno tvrzení i důkazní břemeno ohledně důvodnosti žaloby tíží žalobce [§ 84 odst. 3 písm. b) a c) s. ř. s.]. Tvrzení stěžovatele, že důkazní břemeno tížilo výhradně žalovanou, proto neobstojí. Stěžovatel v nyní posuzované věci své primární břemeno tvrzení i břemeno důkazní unesl, jelikož vylíčil rozhodující skutečnosti a označil důkazy, kterých se dovolával.

Tyto důkazy však žalovaná zpochybnila a předložila relevantní důkazní prostředky vyvracející správnost tvrzení stěžovatele. Městský soud se proto dotázal Rejstříku trestů, který rozpory v předložených důkazech vyjasnil. Pokud by uvedené důkazy obstály, což Nejvyšší správní soud s ohledem na nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku není v tomto řízení oprávněn hodnotit, bylo by opět na stěžovateli, aby tato zjištění důvodně zpochybnil. Ten tak však neučinil. Proto není důvodná.

III.E. Vytýkané jednání

[37] Stěžovatel dále namítá, že městský soud svůj závěr založil také na tom, že v soudním řízení popíral své odsouzení. K tomu však soud nebyl oprávněn. Toto jednání totiž žalovaná neoznačila jako důvod k jeho nezapsání do seznamu advokátů. Stěžovatel se k podpoře svých tvrzení odkázal na rozsudek NSS ve věci sp. zn. 5 As 462/2019-35, bod 43.

[38] Z tohoto rozsudku vyplývá, že úkolem krajského soudu není se zabývat všemi myslitelnými zákonnými podmínkami provedení či neprovedení zápisu, nýbrž jen těmi, které jsou mezi stranami sporné a které byly učiněny předmětem řízení o zásahové žalobě před krajským soudem. Nevylučuje z něj, jak stěžovatel nesprávně dovozuje, že soud k ostatním okolnostem v řízení o zásahové žalobě nemůže přihlídnout. V nyní posuzované věci je však navíc sporné právě naplnění podmínky bezúhonnosti. Městský soud se proto zabýval pouze splněním této podmínky, kterou i žalovaná spatřovala mimo jiné v tom, že stěžovatel uvedl nepravdivý údaj o svém odsouzení. Při posouzení této jedné podmínky přihlédl také k tomu, že stěžovatel své odsouzení popíral i v řízení před soudem, přestože dle něj byl prokázán opak. Jednalo se tak v podstatě o posouzení jednoho a téhož, tedy zda stěžovatel uvádí nepravdivé údaje za tím účelem, aby byl zapsán do seznamu advokátů. Soud v případě záporní zásahové žaloby vychází ze skutkového stavu v době svého rozhodování (§ 87 odst. 1, část věty před středníkem, s. ř. s.). Stěžovatel svůj přístup v řízení před soudem nijak nezměnil a nadále tvrdil, že odsouzen nebyl. Pokud by bylo prokázáno, že opravdu odsouzen byl, pak by i nadále lhal za tím účelem, aby byl žalovanou zapsán. Není proto důvod, aby k takové skutečnosti nemohl soud přihlídnout. Městský soud tedy nepostupoval v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu, na kterou se stěžovatel odkázal, pokud přihlédl také k jednání stěžovatele během řízení před městským soudem. Ostatní podmínky zápisu městský soud neposuzoval. Proto je námitka stěžovatele nedůvodná.

III.F. Právní povaha nahlédnutí do opisu z evidence rejstříku trestů

[39] Stěžovatel pochybení městského soudu shledává rovněž v tom, že nepovažoval nahlédnutí do opisu z evidence rejstříku trestů za veřejnou listinu. Nejvyšší správní soud k této námitce poznamenává, že městský soud v bodě 68 především vycházel z toho, že nahlédnutí do opisu z dubna 2022 nebo i pozdější nutně nezpochybňuje, že odsouzení nebylo evidováno k červnu 2021, jelikož zřejmě bylo vymazáno z důvodu zahlazení trestu v Rakousku, což potvrdil i Rejstřík trestů. Pouze na okraj konstatoval, že nahlédnutí jsou prosté informace o obsahu opisu a slouží jen k informování osoby, které se týkají (jak se na nich uvádí). Stěžovatel první závěr městského soudu nespornuje. Proto, i kdyby byla jeho námitka důvodná, nic by to nezměnilo na závěru městského soudu, dle kterého se nahlédnutí do opisu týká období, které není relevantní. Jeho kasační námitka tak není způsobila vyvrátit závěry městského soudu. V projednávané věci je tedy plně aplikovatelný závěr plynoucí

pokračování

z judikatury Nejvyššího správního soudu, podle níž tento soud není povinen vypořádat se s každou jednotlivou námitkou uvedenou v kasační stížnosti, pokud rozhodnutí krajského soudu obstojí i pouze na důvodech, které stěžovatel v kasační stížnosti nenapadá (rozsudek ze dne 9. 6. 2016, čj. 9 Azs 84/2016-22). Proto shledal tuto námitku nedůvodnou.

III.G. Výzva městského soudu

[40] Stěžovatel také tvrdí, že nebyl vyzván k předložení podrobností o svém odsouzení. Přesto městský soud nesprávně dospěl k závěru, že byl odsouzený za nikoliv bagatelní trestný čin, jelikož podrobnosti o svém odsouzení ani přes výzvu soudu nedoložil.

[41] K tomu Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud stěžovatele vyzval přípisem ze dne 30. 3. 2023, čj. 18 A 84/2022-60. V něm mu sdělil, že má-li za to, že tvrzení žalované o jeho odsouzení neobstojí, tak nechť předloží reakci na předložené záznamy o odsouzení a zejména podklady k prokázání jeho tvrzení, případně včetně informací z českého rejstříku trestů a podkladů k zahlázení odsouzení v Rakousku. Dále mu sdělil, že z jeho podání soud dovozuje, že zpochybňuje správnost zápisu o odsouzení, ale že nepředložil vysvětlení nesprávného zápisu. Městský soud jej také upozornil na to, že jeho argumentace, podle předběžného názoru soudu, sama o sobě nevyvrací, že dříve byly údaje o jeho odsouzení skutečně evidovány, jak tvrdí a dokládá žalovaná. Stěžovatele proto poučil, že soud bude vycházet z právního názoru, že zákon o advokacii podmínku bezúhonnosti neváže pouze k trestní zachovalosti žadatele. Proto musí zohlednit veškeré okolnosti případu a nemůže pominout ani skutečnosti poukazující na existenci dřívějšího odsouzení.

[42] Městský soud tedy stěžovatele primárně vyzval k vyvrácení tvrzení a důkazů předložených žalovanou o tom, že odsouzený byl. Přiměřeně jej seznámil se svým předběžným posouzením věci. Nejvyšší správní soud se však se stěžovatelem ztotožňuje v tom, že jej městský soud nevyzval k doložení podrobností ohledně tvrzeného trestného činu. To z výzvy neplyne. Nejvyšší správní soud by za běžných okolností dále zkoumal, zda tato vada mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Městský soud totiž založil své závěry i na dalších důvodech (bod 74 napadeného rozsudku), které by samostatně mohly obstát. Uvedená vada by tak nemusela mít nutně vliv na zákonnost napadeného rozsudku. S ohledem na nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku se však Nejvyšší správní soud nemůže zabývat tím, zda tyto zbývající důvody obstojí. Nemůže tak s jistotou vyloučit, že tato vada vliv na zákonnost rozhodnutí má. Proto shledal námitku důvodnou.

IV. Závěr a náklady řízení

[43] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené shledal kasační stížnost důvodnou. Rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§110 odst. 1. s. ř. s.). V něm tento soud rozhodne vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení se tak přezkoumatelně vypořádá se všemi námitkami stěžovatele (body [19] až [31]). Zároveň nebude vycházet z předpokladu, že stěžovatele vyzval k doložení podrobností ohledně tvrzeného trestného činu (bod [42]). Nejvyšší správní soud pro úplnost doplňuje, že se vzhledem k opakovanému tvrzení stěžovatele, obsaženému i v kasační stížnosti, že odsouzen nebyl, pokusil informace o tvrzeném odsouzení potvrdit (případně vyvrátit) cestou přímého a bezprostředního důkazu, tedy informace od

rakouských orgánů. Žádostí ze dne 9. 7. 2024 (a s ní související žádosti ze dne 3. 9. 2024 a 21. 11. 2024) se proto pokusil vyžádat od rakouských orgánů zaslání trestního rozsudku a souvisejícího důkazu o doručení rozsudku stěžovateli, popř. sdělení o tom, že takové rozhodnutí neexistuje. Rakouské orgány však odmítly žádosti vyhovět, a to z toho důvodu, že dle jejich názoru neexistuje žádný právní předpis, který by v dané věci vyhovění žádosti umožňoval.

[44] Městský soud rozhodne v novém rozhodnutí rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. února 2025

Petr Mikeš
předseda senátu